4070 - Lleure i entorn social

Curs acadèmic: 2026-27
Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona
Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Matèria: Recreació i activitats a la natura **Tipus matèria:** Optativa
Tipus assignatura: Optativa
Departament: Gestió i Recreació
Idiomes: Català
Curs: 4t **Semestre:** 8è
Crèdits ECTS matèria: 24
Crèdits ECTS assignatura: 3

Configuració de l'assignatura

Crèdits ECTS teoria: 3 **Grups teoria:** 1
Crèdits ECTS pràctica: 0 **Grups pràctica:** 0
Hores de docència setmanal: 4,5

Hores de dedicació de l'alumnat

Presencials: 30
Treballs dirigits: 30
Treball autònom: 15

Professorat

Nom	Coordinador	Crèdits	Correu electrònic
Ingrid Hinojosa Alcalde	Sí	3	ihinojosa@gencat.cat

Competències bàsiques

1. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
2. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
3. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals

1. Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica/capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
2. Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica/capacitat de prendre decisions i adaptació a noves situacions).
3. Treball en equip (capacitat de col·laborar amb els altres i de contribuir a un projecte comú/capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals)
4. Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes/capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
5. Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.
6. Desenvolupar habilitats de relació interpersonal i de comunicació.
7. Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat en la intervenció professional.
8. Actuar amb ètica i valors professionals.
9. Actuar d'acord amb el context jurídic i organitzatiu de la professió.

Competències específiques

1. Identificar i analitzar els trets estructurals i funcionals de l'activitat física i de l'esport.
2. Reconèixer i comprendre els diferents factors que condicionen l'activitat física i de l'esport.
3. Interpretar els elements, efectes i riscos que condicionen la pràctica de l'activitat física i de l'esport en diferents àmbits professionals.
4. Aplicar els coneixements adquirits en l'activitat física i de l'esport a la pràctica professional.
5. Planificar i avaluar els processos i programes d'activitat física i de l'esport en l'ensenyament, entrenament, salut, gestió i recreació.

Objectius

- 1. Reconèixer els factors socioculturals que incideixen en la pràctica esportiva com activitat d'oci en poblacions vulnerades.
- 2. Familiaritzar-se i analitzar programes recreatius i de solidaritat mitjançant l'activitat fisicoesportiva en entorns específics de vulnerabilitat.
- 3. Dissenyar un projecte d'oci i esport en entorns específics: centre penitenciari o altres entorns.
- 4. Comprendre les possibilitats i limitacions de l'activitat física i l'esport com activitat d'oci en entorns específics.
- 5. Reflexionar sobre els prejudicis i creences presents en la mateixa pràctica professional i en la cultura esportiva.
- 6. Ampliar el coneixement teòric i científic sobre els continguts APS i Inclusió social

Continguts

- **Bloc 1: Vulnerabilitat i marginació en diferents entorns socio-culturals.**
- **Bloc 2: Agents socials i institucions vinculades a entorns d'exclusió social.**
- **Bloc 3: Disseny i desenvolupament d'un projecte d'oci i esport en contexts de vulnerabilitat social: centres penitenciaris, Educadors de carrer, institucions del tercer sector, etc.**

Activitats formatives

Activitats dirigides

- Aprenentatge servei
- Portafolis
- Exposició de treballs
- Fórums/Debats

Classes presencials

- Pràctica d'aula

Treball autònom de l'estudiant

- Estudi individual
- Lectures

Activitats d'avaluació

Portafolis de les activitats de l'assignatura

Ponderació: 35%
Tipus: Individual o grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 3,5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Portafolis en el qual es recullen les activitats desenvolupades al llarg de l'assignatura.

Objectius associats a l'activitat

- 1. Reconèixer els factors socioculturals que incideixen en la pràctica esportiva com activitat d'oci en poblacions vulnerades.
- 2. Familiaritzar-se i analitzar programes recreatius i de solidaritat mitjançant l'activitat fisicoesportiva en entorns específics de vulnerabilitat.
- 4. Comprendre les possibilitats i limitacions de l'activitat física i l'esport com activitat d'oci en entorns específics.
- 5. Reflexionar sobre els prejudicis i creences presents en la mateixa pràctica professional i en la cultura esportiva.

Treball: Disseny d'un programa recreatiu

Ponderació: 50%
Tipus: Grupal
Nota mínima per a fer mitjana: 3,5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Treball: Disseny d'un programa recreatiu en entorns específics de vulnerabilitat

Objectius associats a l'activitat

- 1. Reconèixer els factors socioculturals que incideixen en la pràctica esportiva com activitat d'oci en poblacions vulnerades.
- 2. Familiaritzar-se i analitzar programes recreatius i de solidaritat mitjançant l'activitat fisicoesportiva en entorns específics de vulnerabilitat.
- 3. Dissenyar un projecte d'oci i esport en entorns específics: centre penitenciari o altres entorns.

Diari reflexiu

Ponderació: 15%
Tipus: Individual
Nota mínima per a fer mitjana: 3,5
Permet reavaluació: No
Nota mínima reavaluació: -

Objectius associats a l'activitat

- 4. Comprendre les possibilitats i limitacions de l'activitat física i l'esport com activitat d'oci en entorns específics.
- 5. Reflexionar sobre els prejudicis i creences presents en la mateixa pràctica professional i en la cultura esportiva.
- 6. Ampliar el coneixement teòric i científic sobre els continguts APS i Inclusió social

Requisits avaluació única

- Examen final a partir de continguts teòrics a treballar a través de lectures: 70 %

Nota mínima mitja: 5
Permet reavaluació: S

Nota mínima reavaluació: 0

- Disseny d'un programa recreatiu amb poblacions en situació de vulnerabilitat : 30 %

Nota mínima mitja: 5
Permet reavaluació: N

Bibliografia i altres recursos

Balibrea, K. (2009). El deporte como medio de inserción social de los jóvenes de barrios desfavorecidos. *Quaderns de Ciències Socials*, 12. Disponible en http://roderic.uv.es/handle/10550/19126

Camino, X.; Maza, G.; & Puig, N. (2008). Redes sociales y deporte en los espacios públicos de Barcelona. *Apunts d'Educació Física i Esports*, 91, 12-28.

Coalter, F. (2007). *A wider social role for sport: who's keeping the score?* London: Routledge.

Domínguez, S. (2009). *Deporte e inmigración: el deporte como elemento de aculturación de los ecuatorianos en la ciudad de Madrid*. Tesis doctoral. Madrid: U. Politécnica de Madrid.

Gómez Lecumberri, C.; Puig, N.; & Maza, G. (2009). *L'esport com a eina d'intervenció educativa per a infants en situacions d'exclusió social. Propostes per a professionals de l'educació social i esportiva*. Barcelona: Fundació Barcelona Olímpica-Fundació Ernest Lluch.

Hinojosa-Alcalde, I., & Soler, S. (2021). Critical Feminist Service-Learning: A Physical Activity Program in a Woman's Prison. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *18*(14), 7501.

Jiménez, P.J. (2008). *Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores*. Madrid: Síntesis.

Lleixà, T., & Soler, S. (Eds.). (2004). *Actividad física y deporte en sociedades multiculturales. ¿Integración o segregación?* Barcelona: Horsori.

Martos, D.; Devís, J.; y Sparkes, A. (2009). Deporte entre rejas. ¿Algo más que control social?. *Revista Internacional de Sociología*, 67 (2), 391-412.

Maza, G. (2002). L'esport i el seu paper en els mecanismes de reproducció social de la població immigrada estrangera. *Apunts. Educació física i esports, 68*, 58-67.

Maza, G. (Coord.) (2010). *Deporte, actividad física e inclusión social. Una guía para la intervención social a través de las actividades deportivas*. Madrid: CSD.

Meek, R., & Ramsbotham, L. (2013). *Sport in prison: Exploring the role of physical activity in correctional settings*. Routledge.

Rato, M. & Duran, J. (2010). El deporte en la cooperación para el desarrollo: una línia de investigación emergente. *Revista Internacional de Ciencias del Deporte*, 20 (6), 1-2.

Sánchez, R. (2003). El deporte: ¿nuevo instrumento de cohesión social?. En F. X. Medina & R. Sánchez (Coord.), *Culturas en juego. Ensayos de antropologia del deporte en España*. Barcelona: Ed. Icaria.

Santos, A. & Balibrea, K. (2005). *Mujeres, deporte y exclusión. Experiencias europees de inserción por el deporte*. Valencia: Publicaciones Universidad Politécnica de Valencia. Disponible en: http://www.uv.es/dis/1.pdf

Soler, S.; Gaztelu, M. & Serra, P. (2010). *Disseny, implementació i avaluació d'un programa d'activitat física per a la inclusió femenina a L'Hospitalet de Llobregat*. Memoria de investigación. Disponible en: https://inefcgiseafe.com/

Soler, S.; Flores, G.; & Prat, M. (2012). La educación física y el deporte como herramientas de inclusión de la población inmigrante en Cataluña: el papel de la escuela y la administración local. *Pensar a prática*, 15, 1-19.